

Data publikacji: 06-12-2013

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 5 grudnia 2013 r.

Druk nr 512

**KOMISJA
RODZINY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Rodziny i Polityki Społecznej wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Mieczysław Augustyn.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Rodziny i Polityki Społecznej
(-) Mieczysław Augustyn

USTAWA

z dnia 2013 r.

o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy

Art. 1. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. Nr 158, poz. 1121, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany w art. 3:

1) w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego. ”

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Datą niewypłacalności jest data wydania postanowienia sądu upadłościowego o ogłoszeniu upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, data postanowienia sądu upadłościowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, data uprawomocnienia się postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, data wydania postanowienia o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego o którym mowa w ust.1 pkt 6 ”.

Art. 2. Do roszczeń z tytułu niewypłacalności pracodawcy, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 1, powstałych od dnia 1 stycznia 2013 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

¹⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 125, poz. 1035 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 18, poz. 100 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 197, poz. 1170, z 2012 r. poz. 1342 oraz z 2013 r. poz. 675.

Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Zaproponowana zmiana do ustawy jest uzasadniona stanem faktycznym sprawy Christianapol Sp. z o.o. Fabryka Mebli Tapicerowanych w upadłości likwidacyjnej w Łowiniu.

W dniu 28.01.2013r. Sąd Handlowy w Meaux we Francji wydał orzeczenie o wszczęciu wobec Christianapol postępowania *redressement judiciaire*, zgodnie z art. L.631-1 francuskiego Kodeksu Handlowego, będącego postępowaniem upadłościowym w rozumieniu art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000. Sąd Handlowy w Meaux uznał się właściwym do ogłoszenia upadłości Spółki gdyż stwierdził, że we Francji znajduje się główny ośrodek działalności firmy (faktyczny zarząd).

W dniu 16.05.2013r. Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział XI Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wydał postanowienie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku Christianapol znajdującego się w Polsce i ustanowił syndyka (sygn. akt XI GU 125/09).

W dniu 18.06.2013r. syndyk złożył zbiorczy wykaz niezaspokojonych roszczeń pracowniczych, a następnie - 16.07.2013r. - wykaz uzupełniający, którymi wystąpił o wypłatę ze środków Funduszu świadczeń na rzecz 914 pracowników kwoty 2 503.570,70 zł.

W tym przypadku WUP w Poznaniu odmówił wypłaty świadczeń, ponieważ w odniesieniu do cytowanego przypadku datą niewypłacalności jest data orzeczenia Sądu Handlowego w Meaux we Francji tj. data 28.01.2013 r. (art. 6 ust.1 pkt 3 ustawy), a nie data wydania przez Sąd w Poznaniu postanowienia o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego tj. 16.05.2013 r., które to postanowienie nie jest przesłanką niewypłacalności w obowiązującym stanie prawnym.

W obecnym stanie prawnym mogą zostać zaspokojone wyłącznie roszczenia pracowników, którzy złożyli wnioski indywidualne o wypłatę świadczeń z tytułu wynagrodzeń za okres od dnia 01-28.01.2013r. oraz wypłaty świadczeń z tytułu odpraw pieniężnych (w przypadku osób, którym stosunki pracy ustały do 4 miesięcy po dniu 28.01.2013r.).

Obecny stan prawny.

Przepis art. 3 ust. 1 wiąże powstanie niewypłacalności pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1 (a zatem pracodawcy będącego przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jak i przedsiębiorcy zagranicznego, który posiada w Polsce oddział lub przedstawicielstwo), z wydaniem na podstawie konkretnych przepisów (Prawa upadłościowego i naprawczego) określonego postanowienia (wymienionego w pkt 1-5) wśród których nie jest wymienione postanowienie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego. Zatem w świetle obowiązujących przepisów dotyczących ochrony roszczeń pracowniczych postanowienie o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego - nie jest przesłanką niewypłacalności.

Z kolei art. 6 ust. 1 pkt 3) za podstawę niewypłacalności wskazuje wydanie, zgodnego z art. 3 ust. 2 i 4 Rady (WE) nr 1346/2000, orzeczenia o ogłoszeniu upadłości mającego skutki ograniczone do majątku dłużnika znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie wobec przedsiębiorcy zagranicznego, a nie polskiego. W przypadku dotyczącym Christianapol Sp. z o.o. Fabryka Mebli Tapicerowanych w upadłości likwidacyjnej w Łowyniu mamy do czynienia z ogłoszeniem upadłości wobec przedsiębiorcy polskiego.

Propozycja zmiany.

Proponuje się dodać w art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy w pkt 6 dodatkową przesłankę niewypłacalności pracodawcy którą będzie wydanie przez sąd upadłościowy, na podstawie prawa upadłościowego i naprawczego, postanowienia o wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego wobec przedsiębiorcy polskiego (zarejestrowanego wg KRS z siedzibą w Polsce).

Uzasadnienie.

Proponowana zmiana ma na celu zapewnienie ochrony na wypadek niewypłacalności pracodawcy dla pracowników polskiego przedsiębiorcy, którego upadłość ogłosił sąd zagraniczny, porównywalnej do ochrony dla przedsiębiorcy, którego upadłość układową ogłosił sąd upadłościowy w Polsce, a następnie dokonał zmiany opcji upadłościowej na likwidacyjną.

Przypadek wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego wobec przedsiębiorcy polskiego przynosi w praktyce podobne skutki jak zmiana formy prowadzenia postępowania upadłościowego z możliwością zawarcia układu na postępowanie upadłościowe z opcją likwidacyjną (wydane w tym przedmiocie postanowienie jest przesłanką niewypłacalności).

Z dniem wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego jest powoływany syndyk, istnieją zobowiązania z tytułu wynagrodzenia za ostatnie miesiące sprzed daty wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego (których syndyk nie może zaspokoić z masy upadłości), syndyk zmierza do likwidacji majątku, a więc dokonuje zwolnień pracowników, co również generuje niezaspokojone roszczenia z tytułu odpraw, odszkodowań z art. 36¹ K.p.

Wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego następuje zazwyczaj po kilku miesiącach od daty ogłoszenia upadłości przez sąd zagraniczny (a więc powstania niewypłacalności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1). W efekcie zgłoszone roszczenia pracownicze dotyczące okresów po ogłoszeniu upadłości przez sąd zagraniczny nie mogą być zaspokojone ponieważ, nie mieszczą się w okresie referencyjnym, o którym mowa w art. 12 ust. 3-5 zatem nie podlegają ochronie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Skutek finansowy.

Wskazany przypadek ma charakter jednostkowy, w okresie ostatnich lat, jednak nie można wykluczyć ich wystąpienia w przyszłości. Jednocześnie nie jest możliwe oznaczenie skali

wydatków z tego tytułu w 2014 r. i w przyszłości ze względu na nieprzewidywalność procesu upadłości przedsiębiorstw.

Skutek finansowy związany z nowo wprowadzonym stanem prawnym w związku z przypadkiem firmy Christianapol Sp. z o.o. Fabryka Mebli Tapicerowanych w upadłości likwidacyjnej w Łowyniu to kwota ok. 9 ml. zł i dotyczyć będzie około 900 byłych pracowników ww. spółki z tytułu wynagrodzenia za styczeń i luty 2013r. (dla osób zwolnionych w tych miesiącach) i za okres 1-16 maja 2013 r., odszkodowań z art. 36¹ K.p. oraz odpraw pieniężnych.

Ze względu na aktualny stan finansowy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (stan środków pieniężnych na dzień 31 października 2013 r. wyniósł: 2 629 mln. zł rozszerzenie zastosowania ustawy o nową przesłankę niewypłacalności, nie zagrazi jego płynności, a także bezpieczeństwu finansowemu, zwiększą natomiast zakres ochrony roszczeń pracowniczych.

Z uwagi na pilną potrzebę wykorzystania rozwiązań określonych w ustawie o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy konieczne jest, aby projektowana zmiana do ustawy weszła w życie z dniem ogłoszenia, co nie stanowi naruszenia zasad demokratycznego państwa prawnego (art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych – Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449 oraz z 2009 r. Nr 31, poz. 206).

Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że nakaz odpowiedniej *vacatio legis* nie ma charakteru bezwzględного. Ustawodawca może wręcz zrezygnować z *vacatio legis*, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny. Standard wyznacza ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych, przewidująca 14 dni jako minimalny okres *vacatio legis* (art. 4 ust. 1). Trybunał Konstytucyjny wskazywał w dotychczasowym orzecznictwie, że w zakresie posługiwania się *vacatio legis* ustawodawcy służy „stosunkowo znaczny” margines swobody decyzji. Nie może być to jednak arbitralność nieznaną dostatecznego wyjaśnienia w motywach legislatora i okolicznościach sprawy (por. wyrok z 1 czerwca 2004 r., sygn. U 2/03, OTK ZU nr 6/A/2004, poz. 54).

Ocena, czy w konkretnym wypadku długość okresu *vacatio legis* jest odpowiednia, jest uzależniona od całokształtu okoliczności, w szczególności zaś od przedmiotu i treści unormowań przewidzianych w nowych przepisach, w tym i od tego, jak dalece różnią się one od unormowań dotychczasowych (por. wyrok z 20 grudnia 1999r., sygn. K 4/99).

Zarówno w orzecznictwie Trybunału, jak i w doktrynie podnosi się, że interes publiczny przejawia się w ochronie stabilności interesów finansowych państwa, w szczególności zaś w konieczności zachowania równowagi budżetowej państwa (por. wyroki z 16 czerwca 1999 r., sygn. P 4/98 oraz 17 listopada 2003 r., sygn. K 32/02).

„Odpowiedniość” *vacatio legis* należy oceniać w konkretnej sytuacji, z uwzględnieniem nie tylko przedmiotu i treści nowej ustawy, lecz także kręgu podmiotów prawa, których normy ustawy dotyczą.

W oparciu o powyższe uwagi należy podnieść, iż projektowana zmiana prawa zostaje dokonana w niekorzystnym stanie finansowym państwa w kontekście kryzysu ekonomicznego, co w konsekwencji spowodowało spowolnienie oraz zatrzymanie wzrostu gospodarczego Państwa, jednakże jak wskazano powyżej wobec aktualnego stanu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (zabezpieczonych środków na wypłaty świadczeń) nie zagrazi to jego płynności, a także bezpieczeństwu finansowemu Państwa.

Proponowana zmiana zapewni pełną ochronę adresata normy prawnej przed pogorszeniem jego sytuacji prawnej, która nastąpiłaby w sytuacji braku projektowanych zapisów ustawy, a także nie utrudni zapoznania się z nowym prawem (por. orzeczenie TK z 11 września 1995 r., sygn. P 1/95, OTK w 1995 r., cz. II, poz. 26, oraz wyroki z 25 marca 2003 r., sygn. U 10/01, OTK ZU nr 3/A/2003, poz. 23 i z 16 czerwca 1999 r., sygn. P 4/98).

.....

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu

.....